

Asia: VN/28373/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nuorten Lääkärien Yhdistys ry (NLY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä sairausvakuutuslain (1224/2004) 2 ja 3 lukujen muuttamisesta. NLY on erikoistuvien ja koulutusvaiheessa olevien lääkärien etujärjestö, johon kuuluu noin 12 000 mieleltään nuorta lääkäriä.

Hallituksen esityksen keskeinen sisältö on, että erikoislääkärin vastaanottokäynnistä olisi oikeus sairaanhoidon korvaukseen vain silloin, kun kyseessä on yleislääkärin tai yleislääketieteen erikoislääkärin läheteen perusteella tapahtuva käynti erikoislääkärillä. Poikkeuksena tästä olisivat naistentautien ja synnytysten erikoislääkärin, silmätautien erikoislääkärin, psykiatrian erikoislääkärin sekä suu- ja leukakirurgian erikoislääkärin käynnit, jotka olisivat korvattavia myös ilman lähetettä.

Nuorten lääkärien yhdistys kannattaa esitystä keskeisiltä osiltaan. NLY:n näkökulmasta perusterveydenhuollon hoitojonojen lyhentäminen on erittäin kannatettava tavoite. On hienoa, että tavoitteen saavuttamiseksi on kohdennettu merkittävä rahoitus. NLY myös lämpimästi kannattaa hedelmöityshoitojen palauttamista kela-korvauksen piiriin. NLY muistuttaa sotejärjestelmään kohdistettujen verorahojen vaikutusten arviosta lääketieteen perusopetuksen ja erikoislääkärinkoulutuksen kaikissa tilanteissa, sillä palvelujärjestelmän muutokset vaikuttavat opetuspotilaiden valikoitumiseen ja koulutusresurssien kohdentamiseen.

NLY näkee tarkoituksenmukaisena sen, että erikoislääkärin käynnistä (pl. esityksessä mainitut erikoisalajat) korvauksen saisi vain yleislääkärin läheteellä. On tärkeää, että rahoitus pyritään kohdentamaan mahdollisimman hyvin nimenomaan perusterveydenhuollon jonojen purkamiseen. Yleislääkäri pystyy ratkaisemaan valtaosan valikoimattoman väestön terveysongelmista, jolloin korvauksen kohdentaminen ensisijaisesti yleislääkäreille on perusteltua. Toisaalta on hyvä, että

yleislääkärin läheteellä korvauksen voisi saada myös erikoislääkärikäynneistä, jotta hoitopolun jatkuvuus saadaan turvattua silloin kun asiassa on yleislääkärin toteama erikoissairaanhoidon tarve. Väestö ei pääsääntöisesti osaa arvioida oikein sitä, milloin oireen osalta erikoislääkärin arvio on tarpeen. Väestö ei myöskään välttämättä osaa valita vaivan kannalta tarkoituksenmukaista erikoisalaa. Näin ollen korvauksen piirissä olevan väestön hakeutuminen suoraan erikoislääkärin vastaanotolle ilman lähetettä johtaisi todennäköisesti rahoituksen kohdentumiseen vaikuttamattomiin käynteihin. Samalla on kuitenkin huomioitava, että lähetteen vaatiminen voi osalla potilaista johtaa tarpeettomiin yleislääkärikontakteihin vain lähetteen saamiseksi tilanteissa, joissa erikoislääkärin tarve on ilmeinen. Jos mallista aiotaan pysyvää, suositamme tutkimuksen tekemistä väestön omasta osaamisesta hakeutua ilman lähetettä erikoislääkäritasoiseen hoitoon resurssien pitkäjänteisen oikeinkohdistamisen varmistamiseksi.

Nuorten lääkärin yhdistys ei kannata sitä, että kela-korvauksen saisi myös fysioterapeutin käynneistä ilman lääkärin lähetettä. NLY huomauttaa, että lähtökohtaisesti sairausvakuutuskorvauksen saamisen ehtona on diagnosoidun sairauden hoito. Lain mukaan laillistettu lääkäri päättää diagnoosista ja hoidosta. Kuten myös erikoislääkärikäyntien suhteen, yleislääkärin tekemä diagnostiikka ja hoitosuunnitelma ennen fysioterapeutin käyntiä varmistaa sen, että kela-korvaus käytetään vaikuttavaan ja oikea-aikaiseen hoitoon.

NLY toteaa yleisesti, että uutta Kela-korvausmallia tarkoituksenmukaisempaa olisi ollut kohdentaa lisärahoitus suoraan hyvinvointialueiden rahoitukseen yleiskatteisena tai jollain sellaisella mekanismilla, joka mahdollistaisi rahoituksen käyttämisen jonojen purkamiseksi hyvinvointialueiden toimesta huomioiden myös lääkärikoulutus. Hallituksen esityksessäkin (s.20) todetaan, että yksityislääkäripalkkioiden korvaukset keskittyvät keski- ja suurituloisille ja suuriin kaupunkeihin. On oletettavaa, että suoraan hyvinvointialueille kohdennettuna rahoitus olisi kohdentunut vaikuttavammin ja tasapuolisemmin perusterveydenhuollon jonojen purkuun kaikkialla maassa ja erityisesti pienituloisten joukossa.

Metsälä Riku
Nuorten Lääkärin Yhdistys ry